

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI

KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, Múzeum-körút 1.
Telefon: József 55-40, József 68-88.

**MEGJELENIK
MINDEN
VASÁRNAP**

Előfizetési árak: Egész évre 110 K.
Félévre 60 K. Negyedévre 30 K.
Egyes szám ára — — — 3 korona.

Budapest, 1921.

II. évfolyam 36. szám.

Vasárnap, szeptember 4.

Wekerle Sándorról

(—y.) Meghalt Wekerle Sándor, Magyarország volt híres pénzügyminisztere és többszörös miniszterelnöke, az utolsó félszázadban egyike a legnagyobb vezető elméknek. Köteteket lehetne írni pályafutásának és sikereinek emlékeiről, amelyek a régi, boldogabb Magyarországra vezetnek vissza. De én e helyen életének csak egy-két tanulságát akarom kiragadni.

Általában azt hiszik, hogy az ország nagyjai közé emelkedéshez jó összeköttetés és szerencse kell.

Ám ez a valóságban nem így van. Az élet forgotaga pillanatokra főlészínre vethet egy-egy könnyű fajsúlyú alakot, de huzamosabb időn át a vezetőhelyet csak keményfából faragott, erős elméjű férfiak tudják megállani. Az észbeli tehetség nem elég egymagában; ernyedetlen szorgalom kell hozzá és józan mértékletes élet, amely a munkaképességet biztosítja. Mert a «nagyembernek» rengeteg dolga van. Irigyelt bársonyszéke tövisekkel szokott bélelve lenni.

Wekerle nagy elmebeli képességeit szorgalommal s egyszerű puritán életmóddal egyesítette. Úgy osztotta

Soós Károly altábornagy, a déli végek főparancsnoka bevonul Pécsre.

be a napot, hogy annak egyetlen negyedóráját se hagyta kihasználatlanul. Minden napjának apróra kidolgozott munkaterve volt s csakis ennek a rendszerességnek tulajdoníthatja, hogy szinte megérthetetlenül sokat tudott dolgozni, mindig kapkodás nélkül, mindig nyugodtan. Pedig könnyebben vehette volna a dolgait, mert csodálatos esze volt. Emlékező képessége páratlan.

Mint pénzügyminiszter, a költségvetési beszédben mellőzhetlen számtételeket, minden jegyzék használata nélkül, csak úgy fejből vágta ki. Meghallgattam egyik ilyen expozéját; több, mint háromszáz számtétel fordult elő benne s valamennyi tízezres és milliomos számjegyekből állott. Wekerle két órán át olyan biztonsággal hajgálódzott a tízezekkel és milliomokkal, mintha az ülés-

mégis, amint egy ügyet eléje terjesztettek, annak minden előaktájára vissza tudott emlékezni. Ezért aztán égett a munka a keze alatt. Minden magyar kérdést tudott, minden embert ismert.

De nem kell ám azt hinni, hogy ennyi rengeteg tudás csak úgy bojtortjáránt ragadt rá. Igaz, a jó Isten nagy ésszel áldotta meg, csakhogy a nagy ész is olyan, mint a termő föld: nem elég, hogy meg van, gazdálkodni is kell benne. Képességeinek folytonos gyakorlásával, minden óra okos fölhasználásával fejlesztette Wekerle az elméjét odáig, hogy az valóságos kincsesházzá vált. Ezenkívül mértékletes életmódjával, testi életének szigorú fegyelmezésével segítette a szellemnek abban, hogy az rugékonny és munkaerős maradjon. Végül

pedig nem sajnálta magát s úgy dolgozott még hajlott korában is, mintha akkor kezdette volna a pályatorést.

Azt a nagyságot és díszet, amely Wekerlét a tömeg felé emelte és nevét feledhetetlenné teszi, ki kellett érdemelni egy hosszú élet szakadatlan, rendszeres munkájával. Nagyságának titka az, hogy a munkának jó és hű szolgája volt.

Budapest, szeptember 4.

AZ ANGOL EZREDES FÖLKIÁLTÁSA.

Gosset angol ezredes, akit az antánt megbízott, hogy Pécs városába való bevonulásukat ellenőrizze, a csodálkozás őszinte megnyilatkozása bangján beszélt, mikor látta a magyar katonák fogadtatását Baranya fővárosában. Gosset épügy, mint az antánt löbbi főtisztjei Pécsét csak a szerb járomalatt látták, mikora a szerbek által fölbérelt bazaarulok — Linderék, Hoffmannék

és Lovásznyék — a kommunista csöcselékét fölvonultatták, hogy a magyar baza elleni batározatokat megbozzák. Hallották akkor szinte minden héten, hogy a pécsiek Szerbiához akarnak csatlakozni. Azt hitték ebből, hogy Pécs és egész Baranya szerb akar lenni s csupa kommunistákból áll. Ezért tartbatott olyan sokáig a szerb megszállás. De mi történt Szent István másnapján? Bevonult a nemzeti badsereg néhány zászlóalja. Pécs apraja-nagyja kitódult az utcára és a baranyai földművesnép s a pécsi városi nép oly tüntetőn lelkes fogadtatást rendezett a magyar hadseregnek, amelynek láttára Gosset ezredes így kiáltott föl:

— Ilyen lelkesedést még életemben nem láttam! Mégis magyar Pécs ez!

S elmondta, hogy látott már három-négyezer embert együtt Pécsét, de a magyar katonák fogadásánál 50—60 ezer ember jelent meg, akik mind szívből örültek, virágokat szórtak s éljeneztek. Az angol ezredes velük könnyezett örömkönyyeket... Azt üzenjük Gossetnek, legyen kísérletet Kassa, Pozsony, Kolozsvár városaiival. Meg fogja látni, hogy ott is ugyanazt kiáltja.

— Mégis magyar városok ezek!

Ha az antánt bosszúvágya elszáll, ez is bekövetkezik.

Az első autó beérkezése Pécsre a csapatok előtt.

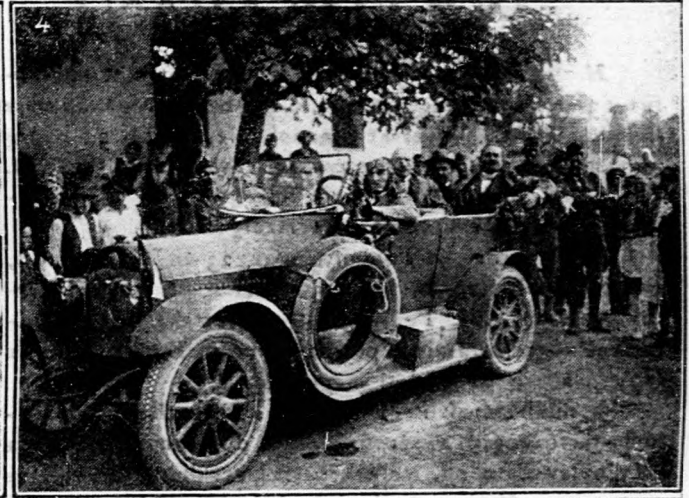
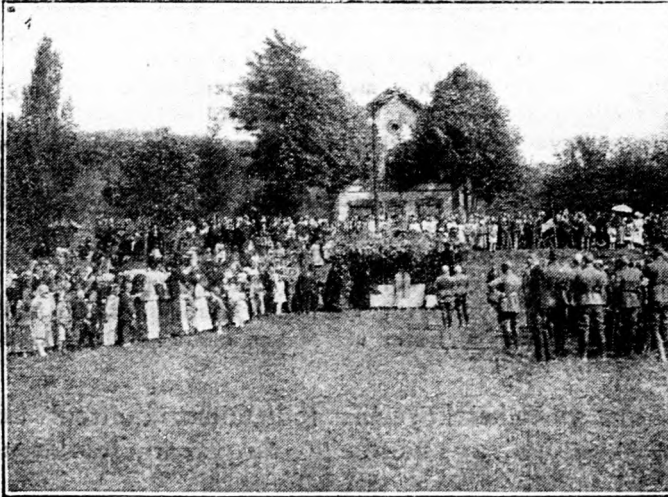
A X-al megjelölt: Jelfy Gyula, lapunk fotomunkatársa.

terem mennyezetéről olvasta volna le a számokat. A képviselők ellenőrizték az adatokat, de bizony egyetlen hibán se tudták rajtafogni a pénzügyminisztert. Tudta ő kívülről az egész állami költségvetést.

És mi mindent megőrzött az emlékezetében amelle, ami nem tartozott szorosan az államférfiak ismeretköréhez! Egyszer egyik budai képviselő panaszkodott, hogy kerületének javára a kormány mit sem tett. Erre Wekerle felemelte mutatóujját és sorjában vagy harminc állami, vagy az állam által támogatott intézményre mutatott rá a panaszkodó kerületben, amelynek minden utcáját, házát úgy ismerte, mint a tenyerét. A képviselő csak elámult, ő a maga kerületében egy életen át nem tudott szert tenni ilyen helyi ismeretre.

Elég volt egyszer hallania valamit Wekerlének, azt úgy elraktározta, hogy mindenkor rátalált. Egy gazdagúlélen, ahová szívesen eljárt, felvetette valaki a rózsadohány termelésének kérdését s Wekerle hevenyében olyan szakelodást tartott róla, hogy kétfelé állott a fülünk. Sok miniszter éjt-napot gyötrődik az aktákkal, annak jobb lett volna nem megszületnie; Wekerlének olykor két, három minisztérium is volt a keze alatt s

A BARANYAI DIADALMAS BEVONULÁS.

1. Tábori mise Magyarszéken a csapatok elindulása előtt.

3. Soós altábornagy Gosset angol ezredes és Foester őrnagy társaságában Magyarszéken.

5. Foester angol őrnagy és Siller magyar vezérkari százados várják a demarkációs vonalon a magyar csapatokat.

2. Soós altábornagy és Maxon tábornok a tábori misén.

4. Patacsi Dénes miniszteri biztos, Muszti István Magyarszékre érkeznek a szigetvári bevonulás után.

6. A nemzeti hadsereg csapatai átlépjék az Árpádtetőn húzódó régi demarkációs vonalat.

SOPRON NÉPÉRE SÚLYOS IDŐK KÖVETKEZTEK. Sopront és vidékét az ántánt elvette fölünk. Most mutathozik csak a nagy csapás, mely a szegény batármenti fatvakra vár az elszakítással. Becsújbellyen a kommunista betyárok és zsidó terroristák ezrei gyülekeztek össze, bogy — amely pillanatban Ausztria megkapja az elrabolt területet — berohanjanak a halálraítélt községekbe s a vörös terror gyalázatos üzelmeit vigyék véghez. Megkezdik a rekvirálást. Viszik a gabonát. A bécsi vörös munkástanácsok minden faluba küldenek nébány tejbiztost, akik csak a ház-népre szükien elég tejet bagyják meg, a többi 3 koronáért literenként elvisszik. Egy hét alatt a 250 községet kibatyuz-zák a bécsi vörösök és Nyugatmagyarországban hitör az éhínség. Pár hét alatt tebát súlyosan érzi a sopronmegyei nép, mi a különbség, a magyar hazával együtt lenni és az osztrák «szabadságot» élvezni?! De nem lesznek sokáig elszakítva! Isten minket úgy segélyjen! Ausztria fölbomlásával Nyugatmagyarország ismét a miénk lesz.

Nemzetgyűlés.

Augusztus 23. Napirend előtt Klebelsberg Kunó gróf, Sopron város nemzetgyűlési képviselője Sopron város és az egész Nyugatmagyarország nevében jelentette be tiltakozását az elszakítás ellen.

Napirend szerint a Ház elfogadta barmadszori olva-sásban a vagyonváltás törvényjavaslatát és az eddig befolyt összegekről szóló pénzügyminiszeri jelentést.

Haller István a megszállott területeken élő magyar állampolgárok anyagi károsodásáról interpellálta meg a külügyminisztert, aki kijelentette, hogy ezeket a kérdéseket közvetlen tárgyalások és döntőbíróságok útján fogjuk megoldani, ha Magyarországot felvették a nemzetek szövetségébe.

Barla Szabó József sürgős interpellációjában tájékoztatást kért a kormánytól Baranya megszállását és Nyugatmagyarország kiűrtését illetőleg. Bárfy Miklós gróf külügyminiszter válaszában mindenekelőtt kijelen-tette, hogy

az amerikai kormány felhatalmazta itteni kép-viselőjét a különbéke tárgyában folytatandó tárgyalásokra,

így a béke rövidesen életbe fog lépni. Baranya kiűrtése és megszállása a legteljesebb csendben folyik le. A lakos-ság mindenütt a legnagyobb lelkesedéssel fogadta a nemzeti hadsereget és a magyar hatóságokat.

Lingauer Albin felhívta a kormány figyelmét arra, hogy

Nyugatmagyarország lakossága a legszomorúbb éhínségnek néz elébe.

Ausztriával szemben megtörő lépéseket követelt a kormány részéről. A külügyminiszter nem válaszolt érdemben, mert az osztrákokkal új tárgyalások indul-tak meg.

Budaváry Lászlónak a települési engedélyek kor-látozása tárgyában elhangzott interpellációja és a minisz-terelnök válasza után Szmracsányi György kérdezte meg a külügyminisztert, hajlandó-e odahajni, hogy az el-szakított területek nemzetiségeinek jogai tiszteletben tartassanak? Az interpellációra a miniszterelnök vála-szolt, és kijelentette, hogy ebben a kérdésben a nép-szövetség támogatását fogjuk igénybe venni. Apponyi Albert gróf szeptemberben fogja felvételünket kérni a nép-szövetségtől.

Csontos Imre kérte a kormányt, akadályozzon meg minden Habsburg propagandát. A miniszterelnök meg-nyugtató választ adott.

Benkő Gábor kérte a kormányt, hasson oda, hogy Nyugatmagyarország átadása elhalasztassák. Belblen Ist-ván gróf miniszterelnök hangsúlyozta, hogy a kormány ragaszkodik a Millerand-féle kísérs levélben lefejtett jogaiboz.

Ezután felolvasták a kormányzó leiratát, amelyben a nemzetgyűlés üléseit bizonytalan időre elnapolta. Gaal Gaszton elnök meleg szavakkal zárta be az ülést, méltatva a nemzetgyűlés eddigi munkáját.

MI HÍR A POLITIKÁBAN?

Horthy Miklós kormányzó leiratot intézett augusz-tus 23-án a nemzetgyűléshez, amelyben bizonytalan időre elnapolta üléseit. Mivel az elnapolás legfeljebb 30 napig tarthat, így a Ház szeptember 23-án ismét összeül. Urána vagy újabb kormányzói leirattal, vagy Ház-hatá-rozattal folytatja szünetét a nemzetgyűlés.

A Kisgazda- és Földművespárt 23-án ülést tartott, amelyben elhatározta, hogy a szünet alatt minden szer-dán pártnapot tart. Foglalkozott az értekezlet a föld-reform végrehajtásának pénzügyi rendelkezésével és a vagyonváltás gyakorlati megoldásával is.

A miniszterek nagy része a szünet ellenére is itt-hon tartózkodik s szorgalmasan dolgoznak azokon a törvényjavaslatokon, melyek ősszel kerülnek tárgyalásra a nemzetgyűlésen. A kormány tagjai közül egyedül Hegedüs Lóránt dr. pénzügyminiszter utazott el külföldre néhány heti üdülésre. A pénzügyminisztert Hegyesbalmi Lajos kereskedelmi miniszter helyettesíti.

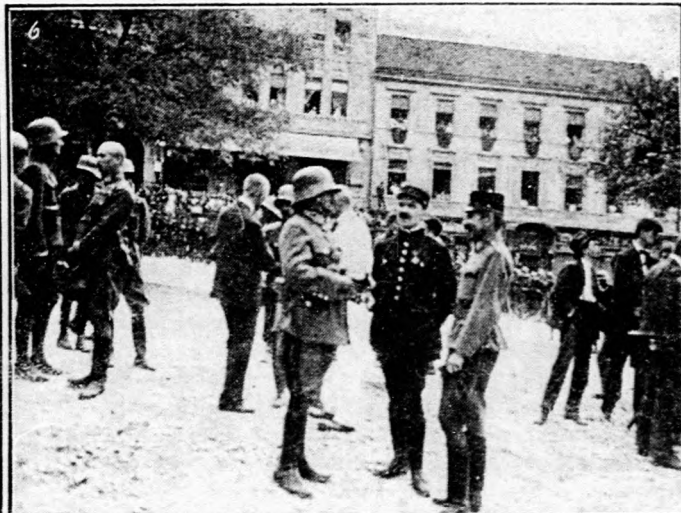
Politikai körökben élénk visszatetszést szültek a vármegyék nagygyűlésen történt kijelentések. A vár-megyék ősi önkormányzatát védő gyűlés állást foglalt a vármegyei reform ellen s súlyosan megtámadta a nemzetgyűlést, amelyet nem tartanak hivatottnak arra, hogy alkotmányos törvényeket hozzon. A nemzetgyűlés párijai elítélték a vármegyék gyűlésén hangoztatott for-radalmi hangot, melynek azonban mégsem tulajdonítottak nagyobb jelentőséget, mert a kardcsörtető munka-párti levitézlett politikusok ellentállását nagyon is kicsi-nek tartják ahhoz, hogy ezt az égetően szükséges tör-vény megteremtését gátolhasák.

A kormány tagjai pénteken minisztertanácsot tar-tottak, amelyen foglalkoztak a drágaság és munkanélkül-liség kérdésével. Elhatározták a közmunkák sürgős meg-kezdését és a kenyér nélkül maradt földmunkásoknak a köz-ellátandók listájába való felvételét.

Vasárnap a kormány rendkívüli minisztertanácscon tár-gyalta a nyugatmagyarországi kérdés összességét.

«Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország föltámadásában. Amen.»

BEVONULÁS PÉCSRE.

1. A bányatelep lakói várják a magyar csapatokat.

3. A nemzeti hadsereg csapatai előtt magyar ruhás leányok haladnak.

5. Ujjongó tömeg Pécsen.

2. A bányatelepről toborzott lovasbandérium nyitja meg a menetet.

4. Soós altábornagy a csapatok élén.

6. Maxon tábornok a bevonulás után beszélget a francia misszió egyik tisztjével.

TANÁCSADÓ

KÉRDÉS. *Négy hónapos szopós csikót, amely elveszti anyját, mivel táplálhatom? (H. I.)* — **FELELET.** A négy hónapos szopós csikó az anyatejen kívül már abrakkal és szénával is táplálkozik. Ha tehát a csikó ebben a korban veszti anyját, akkor az anyatejet frissen fejt tehéntejjel ajánlatos pótolni, melyből naponta 5—6 liter két részletben és pedig mindig fejéskor adandó neki, közben pedig abrakot és szénát kapjon. A kancának teje higabb, mint a tehéné, de ez ne ösztönözzön senkit arra, hogy vizezett tejet itasson a csikóval, hanem csak arra, hogy ne elapadás felé közeledő, hanem inkább friss fejéstehénnek a tejét igya.

KÉRDÉS. *A gabona ára maximálva van-e? (Kőrösladányi e'öf'izelő.)* — **FELELET.** A gabona ára maximálva nincs, az teljesen szabadforgalom tárgya.

KÉRDÉS. *Engedélyezik-e a termelőknek az együttes kisütőn való főzést? (5080. sz. e'öf'izelő.)* — **FELELET.** Ertesülésünk szerint az együttes kisütőn való főzést szabályozó rendelet legközelebb fog megjelenni, amelyet lapunk hasábjain ismertetni fogunk.

KÉRDÉS. *Lehet-e Bajáról oltványokat hozni? (E'öf'izelő.)* — **FELELET.** Báját a szerbek kiürítették és így a forgalom teljes helyreállítása csak napok kérdése, amikor aztán az oltványhozatásnak semmi akadálya nem lesz.

KÉRDÉS. *Az ecetgyártásról hol szereshetek bővebb felvilágosítást? (R. M.)* — **FELELET.** Az ecetgyártással foglalkozik Hérics Tóth Jenő dr. és Osztrovszky Antal most megjelent könyve. Megrendelhető lapunk kiadóhivatala útján.

KÉRDÉS. *Anyám 1920 év márciusában halt meg és a hagyatéki illetéket még csak most rótták ki. Kötelei vagyok-e megfizetni? (B. Gyula.)* — **FELELET.** A hagyatéki illeték az elhalálozás idején fennálló érték után rovandó ki és így ha annak megfelel, akkor az megfizetendő.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Baranya, Baja és az ujszegedi háromszög újra magyar kézben van.

A magyar nemzeti hadsereg osztagai a lakosság óriási lelkesedése közben vonultak be a fölszabadult Baranya első határközségébe, *Bükkösdre* augusztus 20-án, délután 3 órakor. Ezt megelőzően *Magyarszéken* tábori mise volt, amely után *Soós Károly* altábornagy, a déli végeken működő csapatok főparancsnoka buzdító beszédet intézett katonáihoz.

Pécsre augusztus 21-én este vonult be az első magyar csendőr-század, amelyet másnap követtek a nemzeti hadsereg sorai. A lakosság magyar ruhában, nemzetiszínű zászlók alatt vonult ki fogadásukra és virág-esővel borította el a várva-várt magyar katonákat. Az ünneplésnek vége-hossza nem volt. A lelkesedés magával ragadott mindenkit. *Zichy Gyula* gróf megyéspüspök megáldotta a Széchenyi-téren fölállított csapatokat, melyekhez azután beszédet intézett.

Ugyanekkor megkezdtek a magyar csapatok előnyomulásukat Új-Szeged felé. A várost vasárnap szállították meg katonáink. A lakosság örömkönyveket hullatva fogadta a fölszabadítókat. *Baját* a zilipórség szállította meg a szerbek kivonulása után, majd ide is bevonultak a nemzeti hadsereg csapatai. Az előnyomulás itt csak két napig tartott, amely idő alatt elértük *Deszk*, *Kis-*

Zombor és a többi község érintésével a szegedi háromszög trianoni határvonalát.

Pécsről csapataink 22-én tovább vonultak *Barcsra*, *Szigetvárra*, *Bátaszékre* és *bányavidékekre*. 26-án *Mobácsot* és vidékét szállottuk meg meg és ezzel a nekünk ítélte terület teljesen és végérvényesen a magyar uralom alá került.

Az átvételről, illetve átadásról szóló jegyzőkönyvet szombaton kellett volna aláírni *Beremenden*. A szerb kormány megbízottai azonban megtagadták az aláírást és eltávoztak a községből.

A fölszabadult területek lakossága özőnével küldötte hódoló táviratát *Horthy Miklós* kormányzóhoz, akit rajongva szeretnek. A baranyai bányamunkásság is kifejezést adott *Soós* altábornagy előtt hazafiás voltának. A pécsi kommunisták mind elmenekültek, de a szerb hatóságok legnagyobb részüket lefoglalták és *Eszéken* internálták. Itt tartózkodik *Linder Béla* is, aki még most is állandóan tárgyal a szerb kormánnyal.

A szerb megszállók a kiürítésnél mindent magukkal vittek, ami csak elmozdítható volt. Sok helyen még a vasuti sineket is fölszedték, a táviró- és telefon-vezetéseket is magukkal vitték.

A magyar nemzeti hadsereg diadalmas útjáról több képet mutatunk be olvasóinknak.

WEKERLE SÁNDOR

volt miniszterelnök aug. 26-án este háromnegyed nyolc órakor hetvenhárom éves korában a *Vörös Kereszt-Egylet* Erzsébet-kórházában meghalt.

Wekerle Sándor Mórton született (Fehér-megye) 1848.

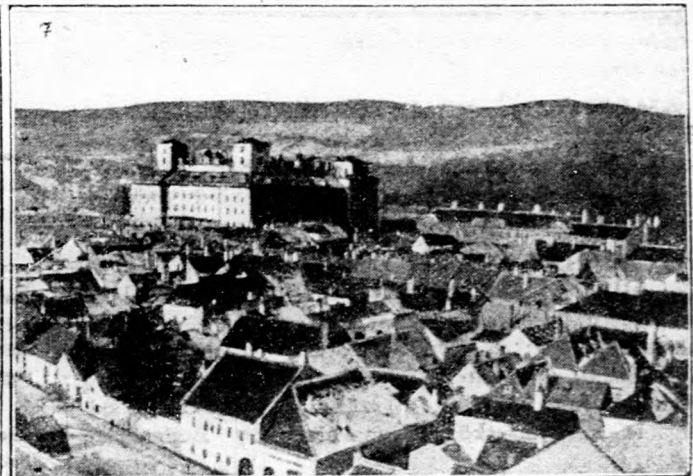
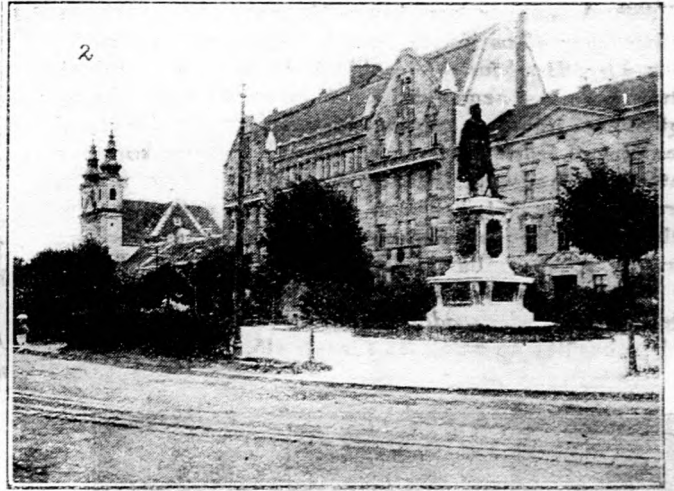

november 14-én. Középiskoláit Székesfehérvárott, jogi tanulmányait Budapesten végezte. 1870-ben a pénzügyminisztérium tiszviselői közé lépett. 1886-ban már *Tisza Kálmán* pénzügyminiszter mellett államtitkár lett. Kévéssel ezután a bobrói kerületben képviselővé választották. 1889-ben pénzügyminiszterre nevezték ki. Majd valóságos belső titkos tanácsos, 1892-ben pedig miniszterelnök lett. 1894-ben benyújtotta lemondását, de ezután még háromszor töltötte be a legmagasabb állást, utoljára 1918-ban. 1896-ban a Közigazgatási Biróság

elnöke lett. 1907-ig viselte ezt a méltóságot. Legutóbb az Országos Pénzügyi Tanács tagja volt. Halálát közvetlenül egy súlyos műtét után fellepett tüdőgyulladás okozta. Ujabb műtétre lett volna szükség, ezt azonban a beteg szervezete nem állotta volna ki. *Wekerle* hétfőn temették a Magyar Tudományos Akadémia előcsarnokából a kormány tagjainak, a közéletünk, s nagyszámú barátainak óriási részvétele mellett. A Kerepesi temetőben ideiglenes sírba helyezték.

SZEPTEMBERBEN ÁLLÍJTÁK FEL A NEMZETKÖZI DÖNTŐBÍRÓSÁGOT. A nemzetközi állandó ítélőbiróság alkotmányát már huszonnégy állam jóváhagyta. Így a bíróságot szeptemberben felállítják. Magyarország a szeptemberi közgyűlésen, ha felvétele akkor megtörténik, részt vehet a bíróság tagjainak választásában. *E bíróságnak elsőrendű fontossága van a magyar kisebbségek védelmében.*

Képek Nyugatmagyarországról.

1. A soproni Várkerület, középen a város tornya. 2. A soproni Széchenyi-tér, Széchenyi István szobrával, hátul a postapalota. 3. Szolnok vára. 4. A soproni Ferenc József-tér, a bencések templomával és a megyeházzal. 5. Fraknó vára. 6. A kismartoni templom. 7. Kismarton, az Eszterházyak kastélyával.

NYUGATMAGYARORSZÁG EGY RÉSZÉT NEM ADIÁK ÁT. A magyar kormány, mint ismeretes, a trianoni békeszerződés értelmében elrendelte Nyugatmagyarország kiűrését. Ez augusztus hó 28-án meg is kezdődött. A magyar kormány a Nyugatmagyarországon fekvő magyar állami javak fejében háromezeröttszáz millió korona kárpótlást követel Ausztriától és mivel a jelenlegi osztrák kormány nem nyújt kellő garanciát ezen összeg megfizetése iránt, a magyar kormánynak haladéktalanul biztosítékokról kellett gondoskodni. Ezért a magyar kormány elhatározta, hogy a kiűritendő területek egy részét, Sopront és Környékét, nem őríti ki. Azokon a területeken, amelyeket a magyar hatóságok elhagytak és ahol az osztrákok a megszállást végre akarták hajtani, felkelés tört ki. A felbuzgult labosság sok helyen az osztrák csendőrköt pusztítással fogadta, úgy hogy ki kellett vonulniok. Több sebesülés és haláleset fordult elő.

Thurner Mihály dr.,

Sopron polgármestere, hivatalos helyiségében.

SZEPTEMBER HUSZADIKÁN FOLYTATJÁK A CSEH-MAGYAR TÁRGYALÁSOKAT. Benes cseh külügyminiszternek Genf-ből való visszatérte után előreláthatólag szeptember 20-dika körül újból megkezdik a cseh-magyar tárgyalásokat.

AMERIKA ÉS NÉMETORSZÁG ALÁIRTÁK A BÉKESZERZŐDÉST. Németország és az Egyesült-Államok békeszerződését az elmúlt hét csütörtök-jén írták alá Berlinben, Rosen birodalmi külügyminiszter és Dresel amerikai megbízott.

ÖT ÉVRE POZSONY LESZ A NEMZETKÖZI DUNA-BIZOTTSÁG SZÉKHELYE. A nemzetközi Duna-bizottság Pozsonyt választotta meg öt évi időtartamra a nemzetközi Duna-bizottság székhelyéül. A cseh kormány kijelentette, hogy 1922 január haváig teljesen el fog készülni a szükséges munkálatokkal. Addig is a nemzetközi Duna-bizottság Budapesten marad.

MUNKÁBAN A HATÁRMEGÁLLAPÍTÓ BIZOTTSÁGOK. A román-magyar határmegállapító bizottság Nagyváradra, a délszláv határmegállapító bizottság pedig Varasdra utazott és munkáját megkezdte.

INDIÁBAN KITÖRT A FORRADALOM. Az angol lapok jelentése szerint Indiában a helyzet igen komoly. Nyílt forradalomról beszélnek. A vasuti sineket feltépték és a postahivatalokat kirabolták. A nagyobb városokban a csöcselék az úr. A felkelők fosztogatva és pusztítva haladnak helyiségről-helyiségre.

ERZBERGER NÉMET BIRODALMI KÉPVISELŐT MEGGYILKOLTÁK. Az elmúlt hét péntekjén Griesbach német fürdőhely erdőjében két eddig ismeretlen fiatalember tizenkét revolver lövéssel meggyilkolta Erzberger Mátyás birodalomgyűlési képviselőt, volt minisztert. A gyilkosságnak politikai okai vannak. Erzberger írta alá annak idején a birodalom nevében a békét.

FELSŐSZILÉZIÁBAN TELJESEN HELYRE ÁLLT A REND. Felsősziléziában néhány nap mulva megszüntetik az ostromállapotot. A legutóbbi hetek meggyőzték a szövetségközi bizottságot, hogy Felsősziléziában a nyugalom már teljesen helyreállott, ezért a kivételes állapotok fenntartása céltalan lenne.

«NAGY PÉTER, A FELSZABADÍTÓ.» A szerb nemzetgyűlés elhatározta, hogy Péter királyt «Nagy Péter, a felszabadító» történelmi címmel ruhazza fel. Az elnök javaslatára elhatározta továbbá a nemzetgyűlés, hogy szobrot emeltet az elhunyt király emlékére.

HADIFOGLYAINK KICSERÉLÉSE RÖVIDESEN MEGKEZDŐDIK. Az orosz szovjettal történt megállapodás következtében hadifoglyaink kicserélése minden valószínűség szerint hamarosan meg fog kezdődni. Hír szerint minden ötven kommunista ellenében ötszáz magyar tust kapunk vissza. Hadifoglyaink kiszabadulásuk idejéig meg fogják kapni a hivatalosan küldött pénzeiket. A Vöröskereszt buzgótságát elismerés illeti, amiért valamennyi magyar tustól aláírt levelet kaptunk, amely arról ad hírt, hogy élnek és boldogan várják hazatérésüket.

MEGEGYEZTÜNK A CSEHEKKEL A HADIFOGLYOK ÁTENGEDÉSÉRE NÉZVE. A magyar kormány megbízottja, Jungert Mihály dr., a prágai kormánnyal megkötötte az egyezményt, amely az Oroszországból hazatérendő hadifoglyaink és az Oroszországnak kiadandó egyének Csehországon való átengedésére vonatkozik.

A HAMBURGI SZENÁTUS NEM ADJA KI CSERNYÁK SZÁZADOST. A hamburgi szenátus úgy határozott, hogy nem adja ki Csernyák magyar százados, akit augusztus 17-én Hamburgban letartóztattak azon a címen, hogy résztvevő gróf Tisza István meggyilkolásában. A szenátus határozatát azzal okolta meg, hogy a magyar kormány maga sem vonja kétségbe Csernyák százados alibi-bizonyítékainak a helyességét és csupán azt állítja, hogy tudott a gyilkosságról.

BŰNVÁDI ELJÁRÁS A KÖZTÁRSASÁGI PÁRT VEZETŐI ELLEN. A belügyminiszter az országos köztársasági pártot feloszlatta. A kir. ügyésznek most bűnvádi eljárást indított Nagy György dr. pártelnök és Vetr Imre dr. alelnök ellen, mert március 20-án Kossuth sírjánál a királyság intézménye ellen izgalom beszédet mondtak.

VÁDBESZÉD A TISZA-PÖRBE. A Tisza-pörben befejezték a tanúkihallgatásokat. A múlt hét péntekjén és szombatián Szilassy Pál kir. ügyész mondotta el vádbeszédét. A vallomások alapján Kéri Pált és Fényes Lászlót gyilkosságra való felbujtással. Gaertner Marcellt és Vágó Wilhelm Jenőt pedig bűnrészességgel vádolta. Lengyel László ellen elejtette a vádat. E hét elején a védőügyvédek kezdték meg védőbeszédük elmondását.

KERESZTÉNY SZÖVETKEZETEK KONGRESSZUSA ZÜRICHBEN. Most tartották Zürichben a különböző országok keresztény szövetségei harmadik nemzetközi szövetségi kongresszusukat. Az egyes előadói jelentésekről folyt élénk vita után kimondták a nemzetközi szervezet megalakulását. A szervezetek célja, hogy az egyes országokban az egész közgazdaságot keresztény alapelvek szerint szövetkezeti uton szervezzék. A szervezetbe kilenc állam lépett be, még pedig Olaszország, Franciaország, Svájc, Belgium, Hollandia, Magyarország, Ausztria, Jugoszlávia és Csehország. *A szövetség székhelye Róma.*

TELEKI PÁL ÜNNEPLÉSE AMERIKÁBAN. Teleki Pál, volt miniszterelnök előadások céljából augusztus 9-én New-Yorkba érkezett. Az amerikai magyarság igen meleg fogadtatásban részesítette Telekit. Teleki a *Nemzetközi Politikai Intézet* meghívására öt előadást tartott. Az előadásokon igen előkelő politikusok vettek részt. Első előadásában a magyar sérelmeket és a magyar álláspont helyességét fejtette Teleki. További előadásai során pedig Magyarország közgazdasági történelmi jogait ismertette. Szinte kivétel nélkül, minden újságban lelkes magyar rokonszenv nyilatkozott meg Teleki előadásai kapcsán.

BÁNÓCZY BÉLA PEST, JÁSZNAGYKUN, CSONGRÁD-MEGYE ÉS KECSKEMÉTI KORMANYBIZTOSA. A kormány Bánóczy Béla ungvármegyei fejező, helyettes alispánt Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye és Kecskemét város egész, valamint Jász-Nagykun-Szolnok és Csongrád vármegyék a Tisza jobbpartján fekvő részeinek területére kiterjedő hatáskörrel a közrend és közbiztonság érdekében szükségesnek mutakkozó intézkedések megtétele végett kormánybiztossá nevezte ki.

PÉCSRE HELYEZIK A POZSONYI EGYETEMET. Pékár Minály, a pozsonyi egyetem dékánja Pécsre utazott, hogy ott a város vezetőségével az egyetem céljainak megfelelő épület megszerzéséről tárgyalásokat folytasson. Legújabb tervek szerint Pécsre kerül a Sopronban levő erdészeti főiskola is.

MEGHOSSZABBÍTOTTÁK A HÁBORÚELŐTTI ÁLLAMADÓSSÁGI CIMLETEK MEGJELŐLÉSÉT. A háborúelőtti államadóssági címletek megjelölésére adott határidőt meghosszabbították szeptember 31-ig. Ez alatt az idő alatt kell a háborúelőtti államadóssági címleteket Budapesten az e célra kirendelt pénztáratoknál és vidéken az állampénztáraknál bemutatni.

MAKÓ A FELSZABADULT MAROSSZÓGÉRT. Makó város feliratban fordult a kormányhoz, hogy a felszabadult Marosszög hat községét, köziük Kiszombort és Deszket igazságszolgáltatás és pénzügyi igazgatás szempontjából Makóhoz csatolják.

SZEMÉLYESEN KELL JELENTKEZNI A ROMÁN VIZUMÉRT. A román konzulátus azt az intézkedést léptette életbe, hogy a vidékiek hetfőn, szerdán és pénteken kapják meg a vizumot. A konzulátus a vizumot kérőknek sorszámot ad ki. *A vizumért mindenkinek személyesen kell elmennie.*

VIZSGÁLATOT INDÍTOTTAK A CSEHEK A FELVIDÉKI SZENT ISTVÁN-ÜNNEPEK MIATT. Szent István napját a Felvidék egyes városiban — így Kassán, Érsekújvárott és Komáromban — megünnepezték. A templomokban a magyar Himnuszt énekeltek. Az ünneplés miatt vizsgálat indult meg.

ARADON LESZ AZ OLÁH VÁMVIZSGÁLAT. Ezután a Magyarország felé szállított árukat Aradon fogják elvámolni, mivel Kürtös állomása ily célra nem alkalmas. A magyar területről Románia felé irányított áruk, továbbá személy- és gyorsvonatok vámvizsgálata továbbra is Kürtösön fog megtörténni.

ÚJ MAGASSÁGI REKORD. *Monterideo* olasz aviaticus 8700 méterrel új magassági rekordot állított fel.

A HÓHULLÁM ELÜZTE A FECSKÉKET KÖZÉPEURÓPÁBÓL. Az idei nyár folyamán a fecskék majdnem teljesen eltűntek Németországból és a környező államokból. A természettudósok ezt a jelenséget azzal magyarázzák, hogy a tartós szárazság folytán a mocsarak és pocsolyák, amelyekben a fecskék főtelítélőként képező szunyogok tenyésznek, kiszáradtak és így a fecskék kénytelenek voltak más vidékre költözni.

FÖLROBBANT A LEGNAGYOBB ZEPPELIN. Az angol léghajóépítés remeke, egy 695 láb hosszú és 300.000 köbláb térfogatú Zeppelin, amelyet Amerika meg akart vásárolni Angliától tengerfőlötti közlekedés céljára, próbáltja a kalmával Hull város főlötti lángba borult és negyvenhét utasával belezuhant a Humber folyóba. A robbanás ereje akkora volt, hogy a Humber folyó partján valamennyi ház ablaka szilánkokra tört. *A léghajó utasai közül csak hatan maradtak életben.*

VEGZETES HÁBORUSDI. Végzetes tragédia történt Kislónán Máramarosban. A gyermekek kivonultak az erdőbe haborusdit játszani. Keményen verekedtek és sebesült már bőven volt, csak még halott nem akadt. Az egyik fővezér, *Rovány Pista*, felszólította ekkor az öt éves *Bajna* Palit, hogy felüdjék a földre és ne mozduljon. Megállapították, hogy a Pali gyerek halott, sirt ástak neki, beletették és elföldelték, majd hősiességéről magasztaló beszédet tartottak s diadalénekekkel hazamentek. Az elevenen eltemetett gyermek szülei kétségbeesetten rohantak ki az erdőbe, felbontották a sirt, de gyermekük már halott volt.

HARDING ELNÖK ÓRIASDINNYÉT KAPOTT AJÁNDEKBA. Az Egyesült Államok elnöke, *Harding* egy kaliforniai farmertől különös ajándékot kapott. Az elnök tisztelője akkora dinnyét küldött neki, amely igazán csodaszamba megy még a modern Kánaán földjén, a dúsán termő Kaliforniában is. A dinnye hossza nyolcvan, szélessége nyolcvankét centiméter, a súlya pedig 33,50 kilogramm.

Olvasóinkhoz!

Felkérjük azon előfizetőinket, kiknek előfizetése 1. é. aug. 31-én lejár, hogy előfizetésüket a csatolt befizetési lapon megújítani sziveskedjenek, nehogy az előfizetési díj hiánya miatt a lap küldésében fennakadás álljon be.

Pécsi papírpénz a szerb megszállás alatt.

A KISGAZDA- ÉS FÖLDMIVESTÁRSADALOM ÚJ NAPTÁRAI. Az elmúlt esztendőben páratlan sikert aratott az Új Barázdá Lapkiadó r.-t. kiadásában megjelent *Új Barázdá Naptár*, a *Falu Naptára* és a *Vasárnap Naptára*. — A naptárak népszerűsége arra buzdította a vállalatot, hogy ezidén a fentiekben kívül még egy naptárral lépje meg a földmivestársadalmat, amely *Nagy Képes Családi Naptár* nevet viseli. A fent említett naptárak teljesen szakítottak azzal — az eléggé nem kárhoztatható — felfogással, hogy a falvak népének jó az slantas és értéktelen ponyvairás is; ellenkezéleg, a szerkesztők arra az egyedül helyes álláspontra helyezkedtek, hogy *tartalomban, kiállításban minden tekintetben kitűnő naptárakat adjanak*, amelyek mellett, hogy oktatnak, nélkülözhetetlen tanácsadók, egyben nemes szórakozást is nyújtanak. — A naptárakban megtaláljuk a lefolyt esztendő politikai életének kimagasló mozzanatait, a nagyvilág képekkel gazdagon tarkított eseményeit, ismeretterjesztő cikkeket a tudomány, irodalom és művészet széles köréből, közöttük értékes mezőgazdasági tanulmányokat; azután illusztrált elbeszéléseket, verseket, hasznos útbiztosításokat és a nélkülözhetetlen naptári részt. Az ismeretterjesztő cikkek szerzői a mezőgazdasági tudomány legjelesebb művelőinek sorából kerültek ki, az elbeszéléseket és verseket a legjobb magyar írók írták. A fényképeket *Jelky Gyula*, a *Vasárnap* fotóriportere készítette, a rajzokat pedig *Gebhardt Tibor* és *Drahos Jenő* jeles művészek. A naptárszerkesztők: *Buday Barna* és *Schandl Károly* dr. nevei már eleve biztosítékot nyújtanak arra, hogy kitűnő és hasznos könyv jut a földműves- és kisgazdatársadalom kezébe. — Mind a négy naptár már megjelent a könyvpiacra és kapható minden elárusítónknál és a Hangya-szövetkezetben, de közvetlenül kiadóhivatalunkban is. — Fel kell hívunk egyszerre arra is a figyelmet, hogy a naptárak olcsóságukkal is kiválnak a többi naptárak közül, amennyiben az *Új Barázdá és Nagy Képes Családi Naptár* egy-egy példánya 20 K, a *Vasárnap* és *Falu Naptár* egy-egy példánya 15 K. Ezeket a kitűnő és minden célnak megfelelő naptárakat melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe.

VÁSÁR ÉS PIAC

Augusztus 28-án.

Gabonavásár. (Fővárosi árak.) Búza 1440—1450 K, rozs 1000—1120 K, takarmányárpa 1330—1350 K, sörárpa 1440—1500 K, repce 1650—1750 K, tengeri 1500—1550 K, zab 1320—1380 K, köles 1150—1200 K, fehér bab 1900—2000 K, tarka bab 1600—1700 K, új bab 2000—2000 K. Az árak a feladó vasútállomáson értendőek 100 kilogrammonként.

Takarmányvásár. Elsőrendű széna 540—550 K, búkköny és muhar 580—590 K, lucerna 600—650 K, szalma 250—275 K, takarmányszalma 300—350 K.

Vetőmagvak. Lóheremag 9000—10,000 K, lucernamag 7500—9000 K, bitorheremag 2600—2800 K, viktória borsó 1800—1900 K, mák 5800—6000 K, napraforgómag 1200—1400 K, cirokmag 900—1000 K, lenmag 2100—2200 K.

Szarvasmarhavásár. Bika jobbminőségű 26—31 K, silányabb 16—25 K. Ökör jobbminőségű 30—39 K, közép 20—28 K, alárendelt minőségű 14—18 K, magyar tehén 10—27, tarka tehén 15—37, bivaly növendék 12—18 K, kicsontozni való 9—14 K.

Sertésvásár. Prima urasági 95—99 K, kivételesen 100 K, prima szedett 90—95 K, közép 80—85 K, könnyű 42—60 K, öreg 75—87 K, öreg szedett 70—80 K. Szalonna 125—135 K, zsír 158 K. Sovány sertés vészelt 60—65 K, nem vészelt 50—60 K kilogrammonként.

Borjú- és juhvásár. Elsőrendű borjú 30—38 K, másodrendű 20—29 K, harmadrendű 12—18 K. A juhvásárra a felhajítás augusztus hó 22-én 500 juh volt, amelyek 10—14:50 K árban cseréltek gazdát.

Lóvásár. Nehéz nyugati igásló 15,000—42,000 K, könnyű igásló 9750—19,000 K.

Zöldségfélék és gyümölcs. Sárgarépa, zöldjével kg.-ja 8—20 K, csomója 3—4 K, petrezselyem, zöldjével kilója 20—30 K, zeller kilója 10—12 K, darabja 4—6 K, kalarábó darabja 4—5 K, vöröshagyma, makói kilója 13—14 K, közönséges kilója 10—12 K, sóska kilója 6—8 K, fokhagyma kilója 82—84 K, céklarépa kilója 4—8 K, fejeskáposzta kilója 16—18 K, kelkáposzta kilója 10—14 K, vöröskáposzta kilója 15—16 K, saláta fejes darabja 4 K, burgonya újd. kilója 4:50—6 K, retek, feketé, kilója 10—12 K, ugorka kilója 8—22 K, paradicsom érett, kilója 6—9 K, zöldpaprika apró, kilója 9—12 K, tölteni való 15—20 K, tók főző kilója 4—6 K, zöld tengeri darabja 1.20—2 K, vajbab kilója 20—23 K, sóska kilója 6—8 K, paraj kilója 10—12 K, savanyított káposzta kilója 20 K, alma faj kilója 15—24 K, közönséges kilója 8—12 K, körte faj kilója 18—26 K, közönséges kilója 10—16 K, szőlő csemege kilója 26—30 K, szőlő közönséges kilója 22 K, szilva, berzencei kilója 10—12 K, barack, őrszi kilója 25—60 K, dinnye sárga faj, kilója 8—12 K, közönséges kilója 5—8 K, görög faj kilója 6—8 K, közönséges kilója 4 K.

Baromfi és tojás. Élő csirke, rántanivaló, párja 70—110 K, sütnivaló, párja 120—160 K, élő hizott kacsá és liba kg.-ja 100—115 K, tisztított hizott kacsá, liba kg.-ja 90—110 K, élő sovány kacsá párja 90—140 K, élő sovány liba párja 200—300 K, élő tyúk párja 160—200 K, tojás darabja 4.50—5 K.

Bőr és foggyű. Bika bőrért és magyar marhabőrért 58—60 K, tarka marhabőrért 62—65 K-t, borjúbőrért 95—105 K-t, juhbor 15 K kilónként a vágóhídon átvéve. Vidéken a következő árakat fizettek: Marhabőr 50—55 K, borjúbőr 75—80 K, juhbor 14—15 K kg.-ként zöldsúlyban.

Bor és szesz. A helyi földi fogyasztók állandóan vásárolnak kisebb mennyiségeket. Kivételünk majdnem teljesen pang. Főpiacunkon, Ausztriában, most előreláthatólag a nyugatmagyarországi borkészleteket fogják eladni és azért valószínűleg a mi kivételünk a közel jövőben sem lesz lényegesen nagyobb. Finomított szesz adózva, 200 K-ig (+ 8 korona városi adó). Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyesszesz termelőállomásról 95—100 koronáig, finomított szesz 105—110 koronáig volt ajánlva és néhány tétel vidéki vevők által vásárolva is lett. Gyümölcspálinka is szilárd. Törökly, tavalyi árú 225—230 koronáig, idei vörös 246 koronáig kelt 10,000 literfokonként.

Idégen pénznemek legmagasabb ára. 1921. augusztus 30-án: 1 drb Napoleon-arany 1272 K, angol font 1470 K, dollár 393 K, francia frank 31 K — f, lengyel marka 15 f, német mürka 4 K 56 f, olasz lira 16 K 65 f, osztrák korona 36³/₄ f, orosz rubel 44 f, cseh szokol 7 K 71 f, román lei 4 K 80 f, svájci frank 67 K, szerb dinár 8 K 50 f, 1 darab ezüst korona 16 K 50 f.

REJTVÉNY.

1. szám. Képrejtvény.

2. szám. Betűrejtvény.

DUNA 1

(Beküldte: Romhányi László.)

A rejtvény helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával 38-ik számunkban közöljük.

A 33-ik számunkban közölt rejtvény helyes megfejtése:

Önálló vámterület.

Megfejtették: Kiss László, Máté Gyula, Kongorác Győző, Sz. Máté Lajos, Szűcs János, Korózs Antal, Szabó István, Bodnár Miklós, Király Lajos, Boros Mihály, Tolvaj Sámuel, Hangya Szabadszállás, Szöllősi Ferenc, Szűcs Lajos, Trényik István, Piltz Gyula, ifj. Papp Imre, Nagy László, Piltz Imre, Kővér Balázs, Sziójártó Szabó Benjamin, ifj. Hamza István, Szolok Lóránd, Taicz János.

Jutalomkönyvet nyertek: Taicz János (Kápolna), Szöllősi Ferenc (Biharnagybajom), Piltz Gyula (Mozberény), Szűcs János (Kisújszállás), Kiss László (Mozberény), Máté Gyula (Kisújszállás), Korózs Antal (Eger), ifj. Papp Imre (Szentés), Boros Mihály (Sajónémeti), Hangya személyzet (Szabadszállás).

A 34-ik számunkban közölt rejtvény helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a jövő heti számunkban közöljük.

Főszerkesztő: MESKÓ PÁL. Főmunkatárs: BUDAY BARNÁ.

Felelős szerkesztő: SCHANDL KÁROLY DR.

Felelős kiadó: MESKÓ PÁL.

AZ 518-AS VONAT

Történet az amerikai erdőégések
idejéből

IRTA: W. BERDROW.

(9. folytatás.)

De nem volt idő a fontolgatásra. Erőteljes lépések hallatszottak és emberek tódultak a szakaszba. Feketék voltak, mint a szén, ruhájuk lehámlott róluk, az övükben revolver csillogott.

— Van-e kínai a kocsiban?! — kérdezte harsány hangon egyikük. Hartford csak nagynehezen ismerte föl bennük a fiatalembereket, akik délelőtt a hiekleyi állomásról elindultak, hogy helyrehozzák a megrongált táviróvezetékét.

— Van-e kínai itt? — hangzott föl ismét. Számolni valónk van néhány gazfickóval, mielőtt túlmeleggé válna nekünk is a pokol!

Hartford válaszolni akart, de abban a pillanatban hangos kiáltás hallatszott a szomszédos fülkéből és ugyanekkor kiméletet nem ismerő kezek négy ferde szemű mongolt tuszkoltak be. Szájáról-szájra járt a hír, hogy épen ez a négy kínai ruhamosó legény vágta el délelőtt a drótokat, hogy azután a zürzavarban kedvükre fosztogathassák a visszahagyott javakat. Két elvetemedt kínait még az erdőben agyonlőtték a fiatalemberek, a többi kerekelt oldott és a városkában előbb jól meg rakodva, hozzácsatlakoztak a menekülőkhöz, anélkül, hogy valaki észrevette volna őket. Sikerült a mentővonatra is fölkapaszkodniok. De üldözőik is idejében a vonathoz értek és így meg volt pecsételve a sorsuk.

Ezután kegyetlenül vad jelenet játszódott le a keskeny, csupaszfülkében. Hartford azt hitte, álmodik, amikor itt, ebben az égő vonaton, alig pár méternyire az üldöző lángtengertől lincsigazságszolgáltatást látott leperegni, alig pár perces színjátékot, melyet azonban soha életében el nem felejtett többé.

A pislogó olajlámpa fényénél, melyet fojtogatott a sűrű füst, körülbelül harminc szálas növésű farmert lehetett megkülönböztetni, akik a fapadok között szoros gyűrűt vontak a sarokba szorított két kínai körül és mellüknek szegezték revolvereiket.

— Kötelet a kutyák nyakába! — Golyót a koponyájukba! — ordították a földühödtt farmerék. — Nem, kivélük az ablakon! — harsogták rá mások. — Tűzbe a pokolravalókkal!

És már az ablakhoz ragadták az első áldozatot — egy zökkenés, a kerekék megcsikorogtak, hirtelen lökés, az utasok egymáshoz vágódtak: — a vonat megállt.

Kint, jobbról-balról hangos, zürzavaros kiabálás hallatszott.

— Be a vízbe! Kiszállni hamar, előre emberek! Gyorsan, gyorsan! Meneküljete! Hamar a tóba!... Smith eleget tudott.

— Kövessen! — kiáltott Hartfordra; lázas gyorsasággal szétfejtette a pokrócot, Maryt derékon kapta, egyik gyermeket a vállára vetette, a másikat kézenfogva vonszolta maga után, kiugrott az égő kocsiból és utat tört a tömegben. Talpa alatt a föld forró volt, mint az áttűzesített bádoglemez, nem törődött vele, lerohant a töltésmenti

lépcsőn, hol vonszolja, hol pedig maga előtt lökve védenceit, de szinte végtelennek tetszett a húsz lépés, mely a tótól elválasztotta. Amikor odaért, egy ugrással a vízben termett és körülötte mindenki ugyan ezt tette. Hamarosan térdig ért a víz, beljebb taposott. Fölséges élvezet volt a hullámokban elmerülni. A forró levegőtől ugyan a víz is langyossá változott, ezért Smith beljebb lábalt, míg nem a gyermekek nyakig merültek a tóba.

VII. FEJEZET.

Kézfogó a tóban.

Csak ekkor nézett körül. Kereste Hartfordot és a feleségét. Kiáltozta nevét. Már-már azt hitte, valami baj történt, talán az öregek benrekedtek az égő vonaton, de egyszerre egy kövérkés, csapzott hajú emberke bukkant föl mellette, szoroson belekarolva egy nem kevésbé természetes asszonyságba. Kormos lé csurgott az állukról és az arcukra csíkokat vont a megolvadt korom. Smith önkéntlenül fölnevetett.

— Megmenekültünk, — kiáltotta harsány hangon Hartford. Éppen idejében. — És az erdőre mutatott.

Jobb felé a szemhatár egyetlen, minden méretet felülmúló lánggal lobogott. A lángtenger piros, élő frontja szélsébséggel száguldott előre, pár másodperc seléri avonatot.

A vagonok néhány másodperc alatt kiürültek. A fűtő végső erejét összeszedve, megragadta az eszméletét vesztett gépészt és levonszolta a mozdonyról. Smith látta ezt, nem tétovázott s a derék ember segítségére sietett. Közrekapták az élettelen gépészt, a tó partjára cipelték és a vízbe merítették. A gépész fölnyitotta szemét, szánalmas állapotban volt, de az élettadó elemben csakhamar visszanyerte eszméletét. Smith beljebb segítette a tóba, ahol a menekültek, akiknek csak a fejük látszott ki a hullámokból, nagy tömegben, rémült szemmel nézték a végpusztulást, amikor Smith és a gépész a fűtő után nézett. Az ember a vasút irányában szaladt. Eltűnt a szerkocsi s a postakocsi közzött, majd ismét fölbukkant, felszökkent a mozdonyra s megragadta a féket. A kerekék lassan megmozdultak. A mozdony eivált a kocsisortól. A fűtő leugrott a gépről, mely növekvő gyorsasággal rohant bele a tűzbe. Pár pillanat multán a fűtő ismét mellettük állt a vízben.

— Bravó, Mack! — szólt a gépész. — Ezt aztán jól csináltad! Jobb, ha a mozdony az égő erdőben robban föl, ahol senkiben sem tehet kárt!

Mindenki a vízben állt. De még sem! A vonat legutolsó kocsijában valami még mozgott. Elfojtott segélykiáltások hallatszottak, eltorzult arcok jelentek meg, a kocsi ablakainál, de nyomban vissza is húzódtak, amikor az alig harminc lépésnyi távolságban levő tóból valószínű revolverfront szegeződött feléjük. A szerencsétlen kínaiak voltak ezek, akikre rázárták a vagonajtót. Egyikük megpróbált kiugrani, amikor már elviselhetetlenül sűrű lett a koromfelhő.

Olvásóinkhoz!

Szept. 1-ével új előfizetést nyitottunk, s mindazoknak, akik legalább egy félévre előfizetnek, vagy előfizetésüket félévvel meghosszabbítják ingyen és bérmentesen küldjük meg

a földbirtokreformtörvény magyarázatát, amely minden kisgazda és földműves számára nélkülözhetetlen; vagy esetleges kívánságára ehelyett egy

művészi képalbumot, mely hat darab művészi, több színnyomású képet tartalmaz.

Gyűjtőinknek

két gyűjtött előfizető után egy keretezésre alkalmas, több színnyomású művészi képet adunk ingyen,

öt gyűjtött előfizető után HOGYAN LEHET FÖLDHÖZ JUTNI? című könyvet, a földreformtörvény magyarázatát adjuk, mely minden gazda és földműves számára nélkülözhetetlen; tíz gyűjtött előfizető után lapunkat tiszteletpéldányként küldjük meg a gyűjtő címére, vagy egy értékes könyvet, vagy pedig egy hat darab művészi képet tartalmazó, művészi képalbumot adunk ingyen.

Lapunk előfizetési ára félévre 60 korona, egész évre 110 korona.

A „Vasárnap” kiadóhivatala.
Budapest, IV., Múzeum-körút 1.

Nagyapáról unokára

száll a híre a legtökéletesebb háziszernek, a

Diana-sósorszesznek,

mely úgy külsőleg bedörzsölésre, mint belsőleg cukorra cseppentve, csodálatos eredménnyel használható mint fájdalomcsillapító, hűsítő, felfrissítő, egészségápoló szer. Egy kis üveg ára 24 korona, egy középvég ára 65 kor., egy nagy üveg ára 130 kor.

Kapható mindenütt!

Főelárusítóhely:

Diana Kereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Nádor-utca 30. sz.

A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete

mely az 1879. évi 39. t.-c.-kel állami hozzájárulás mellett alapított, legelőnyösebb feltételek mellett nyújt

Jelzálogkölcsonöket

Az intézet, mely 40 évi fennállása óta 71.757 birtokosnak adott kölcsönt összesen 361.406.730. — korona összegben, egyaránt ad nagy és kis jelzálogos kölcsönöket. Kölcsönök a földbirtokok értékének feléig 50 és 85 évi törlesztésre engedélyeztetnek. Ha az adós pontosan fizet, az intézet a kölcsönt fel nem mondhatja, az adós azonban tartozását akár egészben, akár részben bármikor visszafizetheti. Igen előnyös feltételek mellett nyújt továbbá kölcsönöket törvényhatóságoknak, városoknak, közságoknak, közjövéselmekre, valamint vízszabályozó társulatoknak.

Parcellázások

jutányos és gyors keresztülvitelét szintén elvállalja az intézet. Múltányos munkadíj ellenében a parcellázások teljes (jogi, telekkönyvi és mérnöki) lebonyolítását elvégzi s e célra megbízottját a helyszínére kiküldi, aki az összes teendőket ellátásáról a helyi kiválmalmaknak megfelelően gondoskodik. Az intézetei elfogad: tartalékhatékokat és értékpapírokra előleget nyújt és elfogad tőzsdei megbízásokat a legelőnyösebb feltételek mellett.

Szakorvosi rendelés vér- és nemibetegtek részére.

Rendelés egész nap. Rákóczi-tér 12., I. em. 1. EZÜST SALVARSAN-OLTÁS!

Legjobban az jár, aki az

„Uj Barázdá”-ban és a „Vasárnap”-ban hirdet.

A „Hangya”

vidéki szövetkezeteinek tagjai a legjutányosabb árak mellett szerezhetik be ruházati cikkeiket, miért is ajánlatos, hogy

a kisgazda és földműves úgy a saját, valamint a családtagjainak ruhaszükségletét

mint: kész férfi öltönyök, férfi és női felsőkabátok, fu- és gyermekruhák, férfi és női kötött kabátok, swetterek, férfi, női és gyermekharisnyák, szövet- és kelmeárukat

a „Hangya” vidéki szövetkezetei útján szerezzék be.

Szövetkezetek figyelmébe!

Elsőrendű színbőről készült férfi-, női-, gyermekcipők, box-, sevro- és zsiros bőrből a legjutányosabb napi árakon szerezhetők be a

„Hangya” cipőosztályánál.

Tehénbőr-csizmák, box-csizmák, munkáscipők nagy választékban.

ELSŐ KERESZTÉNY BIZTOSÍTÓ

INTÉZET R.-T.

amely kizárólag keresztény és nemzeti alapítás, elfogad olcsó díjtételekkel és kedvező feltételekkel

Tűzbiztosításokat

Jégbiztosításokat

Betöréses-lopás biztosításokat

Élet- és népbiztosításokat.

Más társaságnál érvényben levő biztosításokat teljes felelősség mellett vesz át. IGAZGATÓSÁG.

Budapest, IV., Fővám-tér 2. félemelet.

Főkirendeltségi székhelyek:

BUDAPEST, GYŐR, DEBRECEN.

Kirendeltségek: Szombathely, Kaposvár, Székesfehérvár, Szeged, Esztergom, Kiskunfélegyháza, Nyíregyháza, Eger, Czegled és Kecskemét.

Ekék, ekealkatrészek,

boronák,

kapáló ekék,

fűkaszálók,

marokrakó és kéveköttő aratógépek,

lógereblyék,

kési-járgányos-, motoros- és gőzoséplőkészletek.

2016 szecsavágók, répvágók,

darálók, morsszélők

s minden egyéb gazdasági gép és szerzsám a

„Hangya” mezőgazdasági gépestályánál

szerezhetők be legjutányosabban.